Ütlit number 4 senti.

Alutaguse Teataja

Jõhvis müügil varahommikul

TELLIMISE HIND:
1 kuu postiga 50 senti
3 kuud „ 150 „
6 „ „ 280 „
1 aasta „ 550 „
Tellimisi wõtawad wastu kõik postkontorid.

Ilmub Jõhvis igal teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval.
TOIMETUS ja TALITUS: Jõhwis, Rakwere tän. 7-a Telefon 48 ja Narvas tel. 34. — Tegevtoimetaja Roman Hoona.

Kuulutuse hinnad: 1 millim. 1 weerul kuulut küljel 3 senti, lehe tekstis ja eesotsas 8 senti. Tööotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutusi wõetakse wastu lehe ilmumise eelpäewal kuni kella 12.

№ 80. Jõhwis, teisipäewal, 1. augustil 1933. a. V aastakäik.

Esimene ülesanne olgu
igaühel tellida
omale
„Alut. Teataja"
1. augustiks.

Jälle inimohwriga liiklemisõnnetus.

Kergeweoauto paiskus rusudeks.

Raske õnnetus Repniku asunduse juures. — Narwa masin E-35 lendas kraawi. — Juht W. Kreutzer kisti surnult rusude alt wälja.

Esmaspäewa hommikul kella 2 paiku juhtus Peetri wallas, Repniku asunduse lähedal Narwa — Tallinna maanteel raske autoõnnetus, mis nõudis ohwriks ühe inimelu. Autot juhtiw Wladimir Kreutzer jäi õnnetuskohale surnuna lamama, kuna kaassõitja Madis Wälja pääses raskete põrutustega. Kergeweoauto E — 35 purunes täielikult.

W. Kreutzer ja M. Wälja olid teel Udriasse, kus toimus pühapäewal dessandi mälestussamba awamine, et autol tuua Udrias wiibiwaid pidulist hommikuks Narwa. Udriast umbes kaks kilomeetrit eemal jäi auto sõiduteele ette kellegi maamehe hobune. Kuna auto wõrdlemisi suure kiirusega sõitis, siis osutus

masina pidurdamine wõimatuks.

Õnnetuse wältimiseks oli juht sunnitud sõidukit paremale poole teeserwale juhtima, mida aga raskendas järsk kurwe. Ka oli möödapääsutee niiwõrd kitsas, et sõiduki parempoolsed rattad libisesid kraawi.

Seega oli õnnetus möödapääsemata. Tugewa hooga jooksis auto üle kraawi heinamaale, kus

langes kokku rusuhunnikuna, mattes enese alla juhi Wladimir Kreutzeri

ja paiskas juhi seljataga olewa Madis Wälja kaugele heinamaale. Wiimane, põrutusest toibudes, ruttas auto juure, et selgusele jõuda oma kaaslase saatuse kohta. Auto rusude alt kostsid Kreutzeri ükskuid hoigeid. Wälja püüdis teda auto alt wälja tõmmata, kuid see osutus auto raskuse tõttu täiesti wõimatuks. Nähes, et oma jõuga midagi ette wõtta ei saa, ruttas Wälja lähedal asuwasse tallu abi järele. Kohale rutanud talupidajate abil tõsteti sõiduk üles, ning Keutzer,

kes oli wahepeal hinge heitnud,

tõmmati näost sinisena ja muljutuna rusude alt wälja.

Laip toimetati lähedal asuwasse Wiitase tallu. Kreutzer oli abielus ja 42 a. wana.

Auto, mis oli Randmeri, Wälja ja Kreutzeri ühine omandus, on muutunud täiesti kõlbmatuks.

Surmasaanud W. Kreutzer oli Narwa tuntud kinoomanik, P. Kreutzeri wend.

Rattur põrkas kokku omnibusega.

Pühapäewal, 30. juulil jäi Narwas, Tallinna maantee ja 5. Peetri tänawa nurgal J. Paapi suure omnibuse ette ja sai põrutada naisrattur Anna Hein. Jalgratas purunes kokkupõrkel ja H. jäi lamama tänawale. Kuna arwati, et naine sai raskesti wigastada, siis toimetati ta Narwa linnahaigemajja, kus selgus, et ta pääses ainult põrutusega. Mõni tund hiljem lahkus H. omal jalal haiglast.

Kokkupõrke põhjuste selgitamiseks alustati politsei poolt juurdlus.

Arstidepäew Narwas lõppes.

Peeti rida referaate. — Wõeti wastu resolutsioon steriliseerimise kohta.

Laupäewal ja pühapäewal peeti Narwas esmakordselt üheteistkümnes arstidepäew. Koosolekuid, millest osawõttis ligi 100 kuulajat, peeti Narwa ühisgümnaasiumi aktisaalis. Awakõne koosolekul pidas Narwa linnaarst dr. H. Sulg. Päewa juhatajaks waliti prof. A. Lüüs, abideks dr. H. Sulg ja Tallinna linnaarst dr. Sarw ning sekretäriks dr. Kärk.

Laupäewal refereerisid prof. A. Lüüs teemil: kõhuwalud lapseeas, H. Madisson — Tartust: salitsüülhapu naatriumi toimest loomakudedesse, K. Schlosmann — Tartust: Wassermanni reaktsiooni toimetamisest ja selle kasutamisest praktiliseks otstarbeks, W. üprus — Tartust: genuiinne epilepsia tänapäewa teaduse seisukohust. Peale koosolekut tutwuneti Narwa kindluste, muuseumide ja linnaaluste käikudega.

Kell 4 p. l. jatkati koosolekut. Nüüd kõnelesid: N. Nõges — Wiljandist: Castroduodenopathia ulcerosa rawist pepsiniga. W. Reier — Narwast: sarlakitaudi hooaeg Narwas 1928.—1933. a. ja A. Rosenfeld — Wiljandist: Aneurysma arteriale tramnaticum verum.

Pühapäewa hommikul käidi waatamas Narwa koske, wabrikuid ja Eesti-Wene piiri. Kell 11 päewal jatkati koosolekut, kus kõnelesid: A. Waldes — Tartust: kliiniline ja patoloogilis-histoloogiline diagnoos. W. üprus — Tartust: Muutusi werepildis kroonilise alkoholismi korral (eksperimentaalseil andmeil), R. Kleitsmann — Tartust: Wassermanni reaktsiooni toimetamisest ja selle kasutamisest praktiliseks otstarbeks, R. Kleitsman — Tartust: „Endometrioosid", ning H. Madisson — Tartust: „Arstisaladusest seadusandl."

Edasi wõeti wastu resolutsioon: XI Eesti arstidepäew, kaaludes kasutada olewat statistilist materjali, tegeliku elu tähelepanekute ja päriwusõpetuse praeguste weenete kohaselt genuiinse epilepsia (sünnipärase langetõwe) küsimust, leidis, et rahwa tõelise tubliduse kaitseks tuleb tõkestada sigiwust energilisil kaalutlusil ja epileptoiidseil pshühhopaatidel, keelates neil abiellumise ja wõimaldades wajaduse korral kunsttehislikku steriliseerimist". Wastuwõetud resolutsioon otsustati saata arstide liidule.

Edasi otsustati järgmine arstide päew ärapidada Kuresaares. Peale koosoleku lõppu sõideti Narwa-Jõesuhu, kus oli omawaheline lõuna.

Metsad põlewad jälle.

Hein ja põletispuud tuleroaks. — Saladuslik tulekahju piiril. — Elanikud keelduwad tule le piiri panemast.

Metsapõlemine on Narwa taga uuesti hoogu wõtnud. Nii möllasid tuleleegid laupäewal korraga wiies kohas. Tules häwines metsa, niitmata heina, 100 sülda walmislõigatud põletispuid ja walmistehtud heina kuni 1000 puuda. Kuna praegu maal kibe heinaaeg, siis keelduwad maainimesed minemast metsa-kustutamisele. Tõrkujad on politsei poolt wastutusele wõetud.

Pühapäewal hõljus Narwa linna kohal paks suits. Alles öösel jäid suitsupilwed wäiksemaks.

Tuli tegi häwitustööd eriti rohkesti Narwajõe ülemjooksul. Skarjatina wallas Kondushi külale kuuluwat metsa põles ära kahe päewa jooksul 20 hekt. Siin sai tuli alguse sama küla elaniku Wassili Worobjewi käest. Wiimane, heinamaal töötades, wiskas maha põlewa paberossi otsa, millest tuli sai alguse.

Samuti lõõmas tules Gorodenko metskonna Anenski wahtkonnas riigi ja Radoweli ning Mokredi küla talupidajate mets, mis weel praegu põleb.

Ka Kose wallas, Temnitsa asunduse lähedal, süttis põlema 29. sfp. Auwere-Joala walla elaniku Ilja Kudrjawtsewi raiesmik. Enne tuli suudeti tuld tõkestada, kandus tuli raiesmikust Narwa kalewiwabriku metsa, kus ära põles 30 hekt. noort metsa. Uhtlasi häwinesid ka raiesmikus Kudrjawtsewile kuuluwad põletispuudewirnad, kokku umbes 100 sülda.

Samal päewal põles Wana-Rantowkas riigile kuuluw wõsastik ja heinamaa, mis oli tükeldatud ning eraisikuile heinategemiseks wälja antud.

Tuleleegid said siin alguse Kriwasoo küla elaniku T. N-i maagalalt. Heinamaal põles ära Kriwasoo-küla talupidajate O. Kwartsowi, T. Stiglitsowi ja K. Solenski walmis hein, kokku 5 kuhja kaalult 500 puuda.

*

Laupäewal läks Eesti-Wene piirijoonel Sanniku kordoni lähedal põlema endise Baikowi mõisa sooheinamaa ja mets. Suure tuule tõttu lewis tuli kiiresti ja sai kätte suure jõu. Tuld kustutama ruttasid piiriwalwurid ja kohalikud taluinimesed. Suure waewaga hoiti ära tule tungimine üle piirijoone, kuna Eesti poolel ei annud kustutamistööd suuremaid tagajärgi. Siin on wõtnud tuli oma alla 1/2 km laia ja 1 km pika maa-ala metsa- ja heinamaad. Heinamaadel on põlenud ära 10 heinakuhja ning kaks talu on kaotanud kogu oma talweks kogutud heinatagawara.

Politseilikul juurdlusel selgus, et tuli oli saanud alguse Korosteli küla talupidaja Mihail Korosteli hooletusest. Nimetatud talupidaja oli põletanud oma heinamaal risu, millest sädemed olid kandunud metsa ja heinamaale.

Narwa rahwas lendas pühapäewal õhku.

Lennupäew möödus kordamineku tähe all.

Määratu rahwarändamine Pritska männikusse. — Purilennuki demonstratsioon rahwa huwi keskpunktiks. — Loteriil tõmmati wälja kolm priilendu.

Pühapäewal peeti Narwas, Pritska männiku juures asuwal lennuwäljal teine lennupäew, millest wõttis osa seitse kaitsewäe kahepinnalist lennukit, üks kahepinnaline Tallinna õhuasjand. ü. lennuk ES—AGU, Ungern-Sternbergi ES—UBA ja esimene Eesti purilennuk. Huwi lennupäewa ja eriti Narwas demonstreerimisele tulewa purilennu wastu oli rahwa hulgas niiwõrd laialdane, et waatamata pilwisele ja üsna ebasõbralikult wihma tibutawale ilmale kogunes

lennuwäljale määratu rahwahulk.

Juba enne lõunat, mitu tundi enne lennupäewa algust lookles mööda Tallinna maanteed pikk hanerida inimesi lennuwälja suunas, kuhu otse wägisi tõmbas rahwast tugew propelleripõrin

ja hõbelindude tiirlemine linna kohal.

Tallinna maantee on sellast elawat liiklemist harwa näinud, mis talle osaks sai pühapäewal.

Kell 3.15 awati lennupäew üldjuhi ja Narwa lennuasjanduse ühingu esimehe major J. Lepa poolt, kes awakõnes märkis neid aluseid, millele peab olema rajatud lennuasjanduse areng ja millist tähtsust omab õhuwalla walitsemine Eesti, kui wäikerahwa olemasolus. Sellejärgi sai sõna insf. Elbrecht, kes teedeministeeriumi esindajana terwitas Narwa õhuasj. ühingu algatust ning puudutas lähemalt meie lennuasjanduse seniseid saawutusi ja tulewiku ülesandeid. Kõned wõeti wastu üldise heakskiiduga.

Siis tõusid õhku eralennukid, asudes demonstreerima tõusu, maandumist, lennukite ewolutsiooni õhus ja

kaelamurdwaid wigurlende.

ES—AGU juhtis sellejuures Schmidt, Wiljandi monoplaani ES—UBA-d omanik Ungern-Sternberg ise. Mõlemad julged lendurid said rohkete owatsioonide osaliseks.

Edasi tõusid õhku kaitsewäe lennukid, näidates wigur- ja riwilende. Erilist huwi paelus kaitsewäe lennuki demonstratsioon—kuidas ei peamitte lendama. Julge lendur tegi masinaga sellaseid peadpööritawaid trikke, et sageli kuuldus nõrganärwiliste suust tagasihoitud ehmatushüüdeid.

Päewa kawa lõpus wõttis ES—UBA pika ja peene trossi otsas shleppi

purilennuki ja tõusis sellega koos õhku

400 meetri kõrgusele. Õhus tegid mõlemad lennukid kaua aega tiire. Jõudnud uuesti lennuwälja kohale wabastati äkki lennukeid ühendaw tross, mis alla kukkus ja purilennuk hakkas iseseiswalt õhus planeerima. Liuglemine õnnestus täielikult ja purilennuk maandus lendur Ulrich Brasche juhtimisel ja hiigla-aplausi saatel umbes 15 min. õhuswiibimise järgi taas õnnelikult lennuwäljal.

Kawa lõppedes algasid lennud publikule, millised tehti rohkesti kaasa. Esimesena läks õhuwalda ES—AGUga „wallutama" Irbeni-ujumiselt tagasi jõudnud linnapea J. Luts, siis kohtunik Must, autoomanik Knude, tööstur Haidak ja rida teisi. Kolmeteistkümnenda (!) lennu tegi kaasa ES—UBA-l kaitsewäe lendurleitnandi saatel toimetaja Kullend.

Tähelepanuwäärim on asjaolu, et tänawu loteriil tõmmati wälja kolm priilendu. Kaks sõitjat tõusid ise õhku, kolmas aga, keegi töötu, müüs oma wõidu ära!

Kokku wõib arwestada, et lennupäewast wõttis osa 5000 — 6000 inimest. Sellega on N. Õhuasjanduse ühing, eesotsas ühingu juhtide hrade Lepa, Lutsu, Waarpuu ja teistega teinud tänuwäärt töö lennuasjanduse propageerimiseks Narwas.

—

Tuhat põllumeest maksuta kursustel.

Wahil lõppes lõhkeainete tarwitamise kursus.

Reedel awati Wahi koolitalus lõhkeainete tarwitamise kursus. Kursustele oli kogunenud enam kui 100 osawõtjat, peaaegu igast maakonnast. Kursuste korraldaja — Eesti Põllumeeste Seltsi nimel pöördus kursuslaste poole abiesimees J. Brandt kõnega, milles juhtis tähelepanu põllumeeste haridusliku ja oskusliku külje tõstmise wajadusele.

Kursuste õppetöö on nii teoreetiline kui ka praktiline ja wiiakse läbi dipl. pürotehniku A. Wõsotsky juhtimisel. Praktiline töö tehakse Wahi koolitalu maadel, kus maaparanduse ja karjakoplite korraldamise töö parajasti käsil.

Käesolew maksuta kursus on juba kaheksas, mis Põllumeeste Selts sel suwel korraldanud. Kõigist kursustest ühtekokku on osa wõtnud üle 1000 põllumehe.

Narwa-Jõesuu wajab turistide kodu.

Turistide kodu järele on Narwa-Jõesuus tõsine wajadus. Igal laupäewal sõidab suuremal arwul turiste Narwa-Jõesuhu, kus aga neil wäga raske on leida peawarju, sest Jõesuu ainukeses wõõrastemajas on waid piiratud arwul tube.

Turistide kodu awamine ei peaks alewiwalitsusele raskust sünnitama, sest kodu jaoks on alewis mitmel pool leida ruume. Samuti on täiesti tühji suwilaid, kus juba magamisasemed sees.

Üks hea kontsert.

30. juulil oli N.-Jõesuu Nikolai lutheruse usu kirikus Narwa ap. õigeusu Nikolai kiriku kontsert N. Klaasi juhatusel. Sisuliselt kontsert õnnestus ja wõib lugeda kordaläinuks.

Kontserdil wiibis kuulajana ka helilooja Läte.

Poola üliõpilased Narwas.

Läinud laupäewal ja pühapäewal wiibisid Narwas 5 Poola üliõpilast: Stefan Sediwi, Stanislaw Radzinski, Stryjenski Jerzy, Tutinas Tadeusi ja Zanozinski, kes tutwusid linna waatluswäärsete kohtadega ja käisid ka Eesti-Wene piiril ning Narwa-Jõesuus.

Rootslaegsed kaewikud korda.

Narwa Ajaloo Seltsi algatusel hakatakse lähti kaewama Narwa jõe kallastel, Tõrwala ja Wäikülla ümbruses, rootslaegseid kaitsekaewikuid. Kaewikud on ehitatud Põhjasõja ajal Rootsi kuninga Karl 12. ja Wene tsaari Peeter Suure korraldusel. Kaewikud on wõrdlemisi hästi alal hoidunud. Nende lähtikaewamisel loodetakse leida mitmesuguseid esemeid ja sõjariistu.

— —

Jaamaüllemate wahetus.

Laupäewal toimus Narwa jaama üleandmine, selleks otstarbeks reede õhtul Tallinnast kohale saabunud wanema rewidendi juuresolekul. Teatawasti läheb senine jaamaüllem Allik pensionile ja tema asemele saab Waiwara jaamaüllem Seestrand.

Arwatawasti jaama üleandmine kestab paar päewa ja saab teostatud 1. augustiks, millest ajast on ka Seestrand Narwa jaama ülemaks määratud. Waiwara jaamaüllemaks tuleb Esti nimeline ametnik, kes seni teenis Tallinnas kaubajaamas. Tema on juba wanemais eluaastais mees.

Rutake Tartu näitusele ülesandmisega

SSSR-i läks liha.

Laupäewa hommikul saadeti Narwa kaudu Nõukogude Wenesse 2 wagunit sea- ja 1 wagun loomaliha, mis paigutatud jääwagunitesse. Et saadetis jõudis Tallinnast Narwa öösel, siis selle edasisaatmine sündis hommikuse üleande rongiga.

Narwas hakatakse häwitama pornograafilisi trükitooteid!

Narwa linnawalitsuselt palus luba korraldada wabaõhu-jumalateenistuse 6. aug. Joaorus tallinlane Sepp, kes soowib Narwas selgitada inimestele pornograafiliste trükitoodete kahjulikust. Kuuldawasti teostatakse samal wabaõhu-miitingul ka pornogr. raamatute ja piltide põletamist.

Rootsi turistid-esperantistid sõitsid SSSR-i.

Laupäewal hommikuse postrongiga saabusid Tallinnast Narwa 14 rootsi turisti-esperantisti, kes autodega kohe linna sõitsid, et sellega tutwuda nii palju, kui seda lubab aeg. Kell 9 saabuti tagasi jaama ja asuti Nõukogude otseühenduse wagunisse, et sõita SSSR-i, kuhu rootslased kawatsewad mõneks ajaks jääda, et wähegi näha mis tehakse ja kuidas elatakse „töotatud maal". Tagasisõidul läbistatakse jälle Narwat. Kuuldawasti ühinewad nendega edaspidisel sõidul ka Eesti esperantistid, kes sõidawad Rootsi.

Sama üleande rongiga sõitis kodumaale ka Tallinnas asuw N.-Mene kaubandusesindaja Nikolai Gawrilow abikaasaga.

Raekoja ruumid said klaasseinad.

Remont linnawalitsuses lõppes.

Käesolewa nädala algul wiidi lõpule Narwa linna raekojas, rahandusosakonna ruumide remonteerimine.

Nüüd eraldab rahandusosakonna ametnike ruumi üldruumist klaassein. Samuti on ka elektriosakonna ruumid eraldatud klaas-waheseinaga — warem oli see ruum eraldatud üldruumist uksega, mille asemele tehti klaassein wõrega. Nüüd toimub asjaajamine eeltähendatud ruumides läbi wõre. Tehtud uuenduse tagajärjel on raekoja rahandusosakonna ruumid palju nägusamad, kui nad olid warem.

Soome kõrgemad politseiametnikud Narwas.

Neljapäewal wiibisid Narwas külaskäigul Soome Wiiburi linna politseiülem Niettinen ja sama linna kriminaalpolitsei ülem. Narwa prefekt Kane saatel tutwunesid külalised linnaga. Hiljem sõideti meie suwituskohta Narwa-Jõesuhu.

Kuulutage „Alut. Teatajas".

Ringi ümber maailma.

Kodumaalt.

Koidula tütar tuleb Eestisse. Juba waremalt teatasid mõned lehed, et Koidula tütar Anna Michelson, kes elanud pikemat aega Itaalias Florentsis, kawatseb tulla kodumaale. Esialgu tal on olnud raskusi Itaaliast wäljasõidu loa saamisega. Nüüd aga on luba siiski käes ja Anna Michelson alustab lähemal ajal teekonda Eestisse. Sisesõidu luba Eestisse hangiti A. Michelsonile k.-ü. „Postimehe" poolt, kusjuures põhjendusena sisesõiduks tähendatud, et A. Michelson on Koidula tütrena „Postimehe" asutaja tütre-tütar. Luba saadigi ja on juba saadetud A. Michelsonile Rooma wastu.

Eestlased, kes wiimasel ajal külastanud Florenzis A. Michelsoni, teawad rääkida, et ta Eestisse sõidust olnud wäga huwitatud. A. Michelson teatawasti on juba kaunis heas wanaduses daam.

Walitsuse wiiwitamine rukkituru korraldamisel. Kuigi maal on juba rukkilõikus laialdaselt käimas ja warsti on oodata uue saagi turule ilmumist, ei ole walitsus siiski weel suutnud otsustada rukki hinna küsimust ja garanteerida põllumeestele wähemasti omahinnaga kättesaamist rukki eest. Walitsuse wiiwitamine siin on täiesti mõistmatu. Põllumeeste pere peaks nüüd küll juba teadma, millist hinda on loota wärske rukki müügil ja kuidas müüki korraldada. Ainult walitsusel oleks wõimalik siin asja parandamiseks samme astuda. Muidu ootab rukkimüügi juures põllumehi suur hinnalangus. Kui aga walitsus seda senini pole teinud ja weel edasi kawatseb wiiwitada, siis on see küll hoop põllumeeste huwidele.

Soome senine saadik Eestis lahkus. Soome saadik minister A. Wuorimaa lahkus laupäewa hommikul kella 1/2 9 Tallinnast. Ta sõitis „Ariadnega" Stettini ja sealt edasi Berlini, kuhu ta määratud Soome saadikuks. Ministri abikaasa pr. Wuorimaa lahkus Tallinnast juba reedel, sõites laewaga Helsingi. Lahkuwale saadiku abikaasale annetati jumalagajätul palju lilli.

Uueks Soome saadikuks Tallinna tuleb senine Soome saadik Riias min. P. J. Hyninen. Ta jõuab kohale teisipäewal kell 8 20 hommikul — Riia kiirrongiga.

Wälismaalt.

Maailma majanduskonwerentsi matused. Maailma majanduskonwerents lõppes Londonis neljapäewal kell pool wiis pealelõunat. Ametlikult on konwerents küll kuulutatud ainult edasilükatuks, kuid keegi ei julge ennustada, millal ta uuesti kokku tuleb, kui ta weel üldse kokku kutsutakse.

Leedu kardab langemist hitlerismi ohwriks. Leedu wastasrinna häälekandja „Lietuvos Zinios", kes waremalt hitlerismi pidas Saksamaa sisemiseks asjaks, on nüüd oma arwamist muutnud. Leht kirjutab oma juhtkirjas, et uus kurss Saksamaal wõib mõjuda ka seisukorrale Ida-Euroopas. Ühenduses sellega leht nõuab Balti riikide liidu loomist, sest muidu Leedu wõiwat laugeda hitlerismi ohwriks.

Hispaania tunnistas N.-Wenet. Hispaania walitsus otsustas tunnistada N.-Wenet. Ühenduses sellega on oodata lähemal ajal mõlemate riikide wahel diplomaatiliku läbikäimise jaluleseadmist ja wastastikku saadikute saatmist Madridi ja Moskwasse.

Nõukogude Wene esimeseks saadikuks Madridi wene pagulaste lehe „Woshroschdenie" kuulmist mööda, saawat Trotski, kellega Stalinil olewat praegu käimas leppimine. Teatawasti wiibiwad niihästi Nõukogude wälisasjade komissar Litwinow kui ka Trotski mõlemad praegu Prantsusmaal ühes ja samas suwituskohas.

Jäi heinakoorma alla.

24. juulil toimetati Narwa linna haigemajja Skarjatina wallas Wtroja külas elutsew 45-aast. Anna Sokolow, kes heinaweol jäi ümberläinud heinakoorma alla ja sai seljast wigastada, saadud wigastuse tagajärjel tekkis naise alumises kehaosas halwatus.

Haigemajast saadud andmetel on naise paranemiseks lootusi.

Suur peopäew Udrias.

Dessandi mälestussammas awati pidulikult. — Minister, kindralid, orkester ja aukompanii Udria rannal.

Pühapäewal awati Udria rannas mälestussammas wabadussõja dessandile, millist sündmust pühitses kogu maa wäärilise pidulikkusega. Kell 1 p.l. algas samba awamistseremoonia. Peale kohapealse tegelase Weltbachi lühikese awasõna wõttis sõna kaitseminister Kerem, kes märkis Udria dessandi tähtsust meie wabadussõjas. Selle järele kõneles diwiisi ülem kindral Tõnisson, 1. rügemendi nimel kolonel Janson, 1 suurt.-grupi poolt kol. Tohwer, Narwa Wabadussõjalaste Liidu esimees K. Podrätšik, kelle kõne erilist tähelepanu äratas ja rida teisi. Pisarad tõi rahwa silmi wabadussõjalaste langenute waeslaste nimel kõneleja Herbert Kotton — lastekodu kaswandik.

Mälestussamba awamisest wõttis osa diwiisi orkester, 1 rügemendi aukompanii, suusk-ratturite komando, ratsakomando ja suurtükipatarei. Lasti ka 3 kogupauku.

Riwis seisid ka wabadussõjalased oma lipuga, 7 (!) kaitseliitlast ja seltskondlikud organisatsioonid. Wabadussõjalaste hulgas oli rohkesti neid, kes isiklikult wõtnud osa Udria dessandist.

*

Udria dessant, milline oli tähtsamaid operatsioone Wiru rindel, toimus 17. jaanuaril 1919. aastal. Waiwara Sinimäed, millised moodustanud alati ja tähtsa strateegilise punkti, olid punaste käes ja nendest mööda liikumine Narwa suunas oleks nõudnud suuri ohwreid. Kundast wäljasaadetud 1000-meheline dessant kuuel weesõidukil maabus Udria all, mehed tormasid rinnuni wette hüpates kaldale. Kuna enamlased olid organiseerinud wastupanu paar kilomeetrit Tallinna pool, wallutas dessant waenlase seljataguse ja sellest peale oli tee Narwa waba.

Jõhwi wanemad tegelased näitelawale.

Kantakse ette näidend ainult wanemate tegelaste kaasamängimisel.

Jõhwi „teaatrisesooni" huwitawamaks punktiks kujuneb kahtlemata näidend, milles mängiwad kaasa ainult wanemad tegelased ja näitejõud, kes juba ammu näitelawalt tagasi tõmbunud. Näitejuhiks oleks ainult praegugi tegutsew lawastaja ja näitleja A. Tetlaus. Jõhwi wanemate tegelaste hulgas on kahtlemata häid lawajõude. Kaasamängijate nimekiri pole weel selgunud, kuid igatahes walitakse niisugune näidend, mis nõuab palju tegelasi, nii et pea kõik wanemad tegelased peawad end uuesti seltskonnawankri ette rakendama. Eriti nimetatakse pangadirektor Überit, kes kunagi olnud wäga tähelepanuwäärt lawategelane.

Jõhwi haridusseltsi näiteringil on kawatsus lähemal ajal korraldada suuremaulatuslikku wabaõhuetendust, milleks alatakse proowidega.

Sealt, kus kaswatame mehi kodukaitsjaiks.

Päew külalisena 4. ükš. jalawäe pataljonis. — „Poisid, ega me ei unusta!"

Awanes wõimalus hiljuti külastada Jõhwis 4-jas ükšik jalaw. pataljoni, kus teenisin warem noor-ajateenijana. Eeskujuline kaswatuslik kord, tõsine töötahe ja wastastikkune arusaamine alluwate ja ülemate keskel jätsid nii ülewaid muljeid, et sellest alljärgnewas mõne sõnaga mainida tohiksin.

Astusin 1 komp. kantseleisse, kus kohtasin endiseid ülemaid kapten Kerde't allohwitser Wesket ja teisi; wastastikused terwitused, soe käepigistus sõbralik keskustelu.

Weltweebel Karpin'i loal waatasin ka kompani ruume. Walge, puhas ruum korralikud magadisasemed seintel reastatud tabeleid. Üldmulje wäga hea. Tundub nii kodusena, et jääksin weel nüüdki siia.

Hommikune õppuste wastu walmistamine, kiireas keldamine, rutt, tempo. Kõlawad käsklused ja warsti seisab kompani riwis õppewalmis. Weidi hiljem rõkkab kogu park eesti-meeste wahwast riwilaulust.

Külastasin ka kompani ülemat kpt. Wolt'i kes wiibis puhkusel. Westeldes temaga, selgus, et ses mehes püsib weel ikka häätahtlik, kaswatuslik toon alluwatega, kui tal nende kui erustunute suhtes mingeid kohustusi enam pole.

Õppides tundma sõduri meeleolu, leian, et sellane kohtlemiswiis on õige, sest kaitsewäes pole ülimat kui alluwate ja ülemate hää suhe, teadlik õpetus ja kaswatus. Kuigi meie sundaja teenistus on lühike, ei kannata meeste sõjaline wäljaõpe, sest õppejõud, kaader, wõtab omi kohustusi tõsiselt.

Peale energilise töö kaitsewäes suudab ta siiwendada ühistunnet ja oskab alalhoida sidet ka reserwwäelastega.

Meenub kpt. Wolt'i ütelus pataljonist lahkumise puhul: „Poisid, ärge unustage et kuulute alati 4 jalaw. pataljoni ja wajaduse korral moodustame wõimsa 4-janda rügemendi, et täita hiilgawalt meil lasuwaid kohustusi."

Poisid, ega me ju unusta!

End. ajateenija.

Wallawalitsus saunas!

Peale Wenewere wallamaja mahapõlemist asus wallawalitsus, postiagentuur ja telefonikeskjaam ajutiselt kohaliku algkooli majja. 22. šk. otsustas wallawolikogu mainitud asutused üle wiia walla sekretäri wihtlemisesauna!

Göringi läkitus inglastele.

Preisi ministerpresident Göring awaldas neil päewil raamatuna läkituse kõigile „inglise keelt tõnelewaile rahwaile". Raamat tõigiti inglise keelde inglase Blood Ryani poolt. Raamatut jaotatakse salaja ja maksuta Ameerikas kui ka Inglismaal. Oma läkituses Göring püüab wastu astuda wiimasel ajal wälismaal lewinenud Saksa-waenulikule propagandale ja katsub selgeks teha natside olemuid „põhimõtteid".

Pildil Göring (paremal) ja Ryan (wasakul) läkituse teksti lugemisel.

Jõhwi kinniswaraomanikud esitawad wastulauseid.

Alewiwalitsusele on saabunud Jõhwi kinniswaraomanikelt 16 wastulauset, milles palutakse kinniswaramaksu alandada. Protesteerijaist on mõned ka niisugused, kellel wäärtuslik kinniswara ja kellele määratud kinniswaramaks raskusi ei teeks, kuid wastulaused esitati siiski, sest need esitised on ilma tempelmargita ja paberikulu ei kohuta kedagi õnne katsumast kinniswaramaksu wähemaks saada. Osa protesteerijaist aga on walearwamisel — nad ei tea, et praeguse kinniswaramaksuga on ühendatud ka neturaalkohustused ja riigi-kinniswaramaksud. Selle tõttu on tänawuaastased kinniswaramaksu normid weidi suuremad.

Meie lehte

loeb kogu maa.

Ostan

igasuguseid veini, likööri, limonadi, äädika, ekstrakti ja lindi

pudeleid,

ning apteegi rohuklaase ja purke.

Narwas, Wiru tän. nr. 15.

Wastuwõtt igapäew kella 8—5-ni.

Lühiteateid

Peipsist Wiru rannikuni.

Laip järwes.

Wittna järwest, mõni süld kaldast eemal weepinnale kerkinuna, leiti 25. šk. wanema meesterahwa laip. Laip oli kerkinud kõhuli weepinnale ja awaldas lagunemise tunnuseid. Leidjaks oli kohalik meier Mugra. Taskust leitud isikutunnistustest nähtub, et tegemist on Jüri Jakobi poeg Janson'iga. Nagu selgunud oli J. abielus ja kahe lapse isa.

Wägistas.

Politseile teatas Roela wallas Palasi külas elutsew 29. aastane S. Õ., et tema kallal on tarwitanud wägiwalda Tudusse wiiwal metsateel keegi Arnold M. Mõlemad sõitnud ühel jalgrattal Õ. peigmehe poole Tudusse. Kas awaldus wastab tõele, selle selgitab juurdlus.

Wihula karjakontrolli ühing korraldab senise 10 aastase tegewuse mälestamiseks 13. aug. Annikweres karjapäewa mitmekesise ja huwikülläse kawaga. Samal päewal peetakse Annikweres noore karja waatlusi ja lüpsiwõistlusi. Õhtul korraldatakse kohalikele tegelasile ja külalistele kooswiibimine.

Rakwere fotokunsti Ring

korraldab lähemal ajal üleriikliku fotowõistluse, milleşt wõiwad osa wõtta kõik foto-amatöörid Eestis. Wõistlustööd hinnatakse nende tehnilise ja kunstilise wiimistluse järgi; wäärtuslikemale määrab jury 1, 2 ja 3 klassis auhinnad. Pildid saadetagu wõistlusele autori warjunime all hiljemalt 15. okt. s. a. järgmisel aadr.: H. Jenksen, Tööstuse 12. Rakwere.

Warastati raudteeroobas.

Raudteepolitseile teatas raudtee eesttöötegija Maikalo, et tema leidnud Sonda Mustwee kitsaroopalise tee 57. klm, mis asub Mustwee lähedal, et seal tee kõrwal asuw laiatee tagawara roobas, 7,3 mtr. pikk ja 220 klg. raske, on teadmata kelle poolt ära warastatud. Kuna Mustwee poolne teeosa on ehitatud laiaroopalise tee roobastest, siis oli ka wastaw tagawararoobas ettenähtud kohale asetatud. Kuna tekib arwamine, et roobast on kasutatud ehituse juures, siis otsimine suunitakse selles sihis.

Keelusildid ei kao Jõhwi pargist.

Ajal, mil 4. pataljoni juhatuse poolt oli Jõhwi parki pääs pargi esimese osa kaudu suletud, seati ülesse igalepoole lauad, milles keelati parki minek. Kuna aga nüüd diwiisiülema korraldusega parki pääs wõimaldatud, wõiks pataljoni juhatus need käsulauad maha wõtta.

Millal tuleb Jõhwi lennupäew.

Jõhwi õhuasjanduse ühingul oli kawatsus Narwa teiste linnade taoliselt korraldada lennupäewa, mis pidi toimuma augustikuu algul. Senini aga lennupäewa suhtes mingeid samme astutud ei ole. See tekitab kahtluse, et Jõhwi lennupäewast ei saa üldse asja, sest lennuwäe laager Jõhwis lõpeb 15. aug. ja peale seda ei ole wõimalik lennupäewal enam kaitsewäe lennukeid kasutada.

Wenewerre uusi õppejõude.

22. šk. walis Wenewere wallawolikogu Wenewere algkooli õpetajaks senise Wana-Matjama algkooli juhataja A. Spirke. Härra Spirke kui tubli muusikamehe tulekuga loodetakse Wenewere puhkpillide orkestrile elu sisse saada.

Leiti 1929. a. warastatud jalgratas.

Pada wallas elutsew Johannes Kaldal teatas politseile, et tema jalgratas, mis 1929. a. suwel warastati Wiru-Nigulas, olla praegu Alfred Kiisa käes, kelle elukoht samas wallas. Sõiduk wõeti praeguse omaniku käest ära ja anti, kuni asja täielise selgitamiseni, endisele omanikule hoiule. Kuna jalg. ratas on selle aja kestel wahetanud mitu peremeest, siis läheb mõni aeg, kuni warguse toimepaneja selgitatakse.

Edise mees mässab ja räsib — pruudi pärast.

Ühele Edise küla mehele, kes juba mõnda aastat wabaabielus, juhtus nüüd niisugune lugu, et hakkas armastama noort tütarlast. Arusaadaw, et wanemale abielumehele teised takistusi ette püüawad weeretada, et õnn noore tütarlapsega ei oleks täielik.

See waheleşegamine ongi nüüd mehe nii ära wihastanud, et igal parajal juhul kukkub mässama, olgu see peosaalis, kodus wõi heinamaal, kui keegi teda wõi pruuti julgeks kuidagi wihjata. Kõwa distsipliini on mees sisse lõõnud ka kodus, kus ei ole enam naistel sõnaõigust.

Aeropolis.

Palasti ja Ernei fantastlik romaan 1952. aastast.

Tõlge Ungari keelest.

52.

„Kohus tunnistas mr. Austin Calwill'i testamendi wäärtusetuks ja määras ainukeseks pärijaks ta poja."

Calwill ja Ewelyn olid ühe sammuga Lambey juures ja ründasid teda ühelajal oma küsimustega.

„Ent kuidas siis? Mis põhjal? Kas on see tõesti tõsi?" küsiti läbisegamini L. K. P. Ü. majandus-ameti uuesti palgatud juhilt.

„Kohus seletas lihtsalt, et demokraatlikul maal sellast testamenti ei tohi lugeda makswaks, L.K.P.Ü. adwokadile ei antud üldse sõna."

Samal hetkel jooksis üks mees ähkides lähemale. See oli Mondmann, kes juba kaugelt wiipas Weagant'i tunnistusega.

„Wõisin waid suurte raskustega saada endale lennuki. Loodan aga, et ma ei tule wast liiga hilja."

Kui ta juhtumist kuulis, siis ta silmad hakkasid hiilgama tõelisest rõõmust.

Nüüd küsis Calwill:

„Kas senator Llawellyn jäi Dower'isse?"

„Ei jäänud. Tulime ühes, seal ta ju ongi," hüüdis baktereoloog, osutades ameeriklasele, kelle sümpaatne nägu kerkis koridoris nähtawale.

„Olen õnnelik, teid jälle kohates, mr. Llawellyn. Tahtsin teid paluda meie mõisa — puhkama Aeropolise erutusest. Tootage mulle, et täidate mu palwet. Sest eeskujulikult arendatud ameerika ohwitseridele Maailma-õhulaewastikult wõlgnen tänu, et olen weel elus, et mulle jäi Ewelyn ja õieti pean Ameerikat tänama ka selle tõsiasja eest, et sain omale isa päranduse".

Llawellyn noogutas nõus olles. Calwill aga pöördus õnnelikuna James'i ja Ewelyn'i isa poole.

„Ka mr. Llawellyn tuleb meile külla. Sõitke külalistega minu mõisa, Schotimaale. James on teile teejuhiks. Paljude erutuste järele puhkus sellases wõluwas paigas mõjub wäga hästi. Kuu mööbudes ka meie oleme seal."

Hartley hüüdis imestades:

„Kuu mööbudes? Kas teie ei sõidagi siis ühes meiega koju?"

„Loomulikult mitte! Meie reisime ära".

„Reisite ära?"

„Jah. Me teeme pulmareisu", wastas Calwill naerdes. Ewelyn surus end mehe ligi ja lisas rõõmsalt juure:

„Ent seekord mitte enam Austraaliasse!"

Mis sai Aeropolisest.

Sellega on läbi sündmustik, mis paelus ja hoidis pinewil kogu maailma närwid 1952. aastal. Kuigi Maailmaliidu õhulaewastik oli kannatanud raskeid kaotusi ja hukkunud olid paljude rahwaste paremaid poegi — julgeid õhukotkaid-lendureid, ei suutnud need kaotused siiski lõpulikult häwitada maailma õhuasjanduse arengut, waid see arenes ikka edasi.

Mis sai siis Aeropolisest?

Õhulinn sai õhuasjanduse arendamisel üheks tähtsamaks aluseks.

Insener Weaganti leidust hakati uurima. Uuringud kestsid aastaid ja sellejärgi lasti õhulinnal maanduda Sinistes Mägedes, kus sõja tagajärjel tekkinud häwitused parandati maailma targeimate õpetlaste juhtimisel.

Siis kerkis Aeropolis uuesti sinisesse taewalaotusse, Maailmaliidu täiewolilise esindaja mr. Calwilli käsutada olewana. Kaasas olid sel sõidul ka Ewelyn, mr. Mondmann ja senator Llawellyn. Muidugi ei puudunud ka endine miss Humprey, ehk mrs. Mondmann...

Waikse Ookeani kohal pandi õhulinna masinad seisma ja Aeropolis jäi sinna igaweseks, olles tähtsaks peatuskohaks Ameerika, Aasia ja Austraalia wahelisel ühendusteel.

Maailm austas aga siiski ka Weaganti, ent mitte inimesena, waid suure leidurina.

Talle püstitati mälestuseks Sinistesse Mägedesse hiigla-püramiid, mille ehitamise kallal nähti waewa kaks aastat.

See püramiid jäi edaspidiseks Austraaliasse saabuwate hiiglaõhulaewade maandumistorniks. Ning kõigile, kes lendasid üle Atlandi, tuletas see heledas elektriwalguses tuhandete kilomeetrite kaugusele sädelew püramiid meele muinaslugu julmahingelisest, ent geniaalsest leidurist Edward Weagantist...

Lõpp.

Lähemal ajal

hakkab meie lehes ilmuma

uus, põnew romaan,

mille

avaldamise ainuõigus

on

„Põhja Kodul".

Jälgige eelteateid!

Narva „vee-armaada“ jõudis tagasi

Luts ja Matso katkestasid teistkordselt Irbeni wäina wallutamist. — Keset wäina suudis torm kaldale tagasi pöörduma.

Meie ujujad on wäina ületamiseks täiesti wõimelised.

Reede öösel kella 1/2 1 paigu tegid Narwa linnapea Joh. Luts ja Narwa teine pikamaa-ujuja Alf. Matso uue katse Irbeni wäina ületamiseks ujudes. Ka see katse ebaõnnestus peale 15 km ujumist liig käreda weewoolu tõttu. Kas Luts ja Matso teewad weel kolmanda katse Irbeni wäina ületamiseks wõi loobuwad nad käesolewal aastal, oleneb ilmastikust.

Luts ja Matso lahkusid lahkusid reede öösel kell 1/4 12 Sõrwe tuletornist ja läksid Sõrwe sääre wiimasesse tippu, et alustada sealt ujumist. Seal määrisid nad oma kehad raswaga sisse.

Wäljawaated ujumiseks olid alul wäga soodsad. Wesi oli soe ja waikne ja weewool kalda läheduses polnud kuigi tugew. Peale 6—7 meremiili pikkuse tee ujumist muutus meri lainelíseks ja weewool käredamaks. Wesi woolas ootamatult õige kiiresti Riia lahe poole. Wool oli nii tugew, et kandis ujujad sihist kõrwale, nii et edasi ei liigutud ujudes peaaegu üldse enam. Tahes-tahtmata tuli ka sel korral ujumine katkestada.

Kell 1/2 11 hommikul jõudsid ujujad mootorpaadil Mõntu sadamasse tagasi.

Riias tunti ujumise tulemuste wastu õige suurt huwi. Suuremate Läti ajalehtede toimetustest helistati wahetpidamata Kuresaarde ja päriti andmed ujumise üle.

Narwalased Irbeni wäina ristlaintes.

Meie kaastööline jutustab Lutsu ja Matso ujumisretkest.

Narwa „ujumisemeeskond“, wõi, nagu Tartu, Pärnu ja Kuresaare lehed kindral Balbo eeskujul nimetasid, Narwa „wee-armaada“, lahkus Irbeni wäina ületamiseks Narwast 15. juulil. Tartus sooritati Emajõel 20-km ujumine, Pärnus ujuti wäga rasket teed 6 km. ja nädal hiljem, s. o. järgmisel reedel jõuti Kuresaarde, kus asuti otsekohe walmistuma Irbeni wäina-ujumiseks. Saare maawalitsuse esimehe hr. Nepsi lahkel kaasabil ja Lääne ringkonna piiriwalweülema lubamisel

oli narwalaste käsutuses

peagi piiriwalwe mootorpaat ja hr. Nepsi auto, mis wiis ujujad Kuresaarest Mõntu sadamasse. Startida wäina ületamiseks otsustati esmaspäewa hommikul.

Waewu aga oldi laupäewal jõutud Mõntu, kui Luts ja Matso pühapäewa warahommikul enam ei läbenud ooda-

üsna tugewasti otse läänest (6 palli) Luuresõidul merele leiti juba 15° kätte ja otsustati teha

weel kord katse ujumiseks,

kuigi lainetus oli tugew ja wäinas tuule mõjul kiire wool Riia lahte. Kell 12.45 (0.45) reede hommikul astusidki ujujad Sõrwe sääre madaliku wiimase kari juures wette. Wäikeses sõudepaadis asusid Pillikse ja Wakker, kelle hooleks oli kursi hoidmine, ujujate toitmine ja nende abistamine. Piirwalwe mootorpaat jäi alul maha, et pärast järgi sõita.

Kell 2.45 ujujad jõid puljongit, olles mõlemad kõige lõbusamas tujus ja täiesti wormis. Kell 3.55 tõusis päike, taewas läks pilwi ja tõusis tugew lõuna-ida tuul, mis pani wäina teema kui katla. Kell 5 oli wäinal juba päris torm —

paat hüppas kui laast lainetel

ja seesolijad jõudsid waewalt hoida teda tasakaalus. Ujujate abistamisele ei saadud mõeldagi. Kuna peale selle laine oli ujujaile pea täiesti wastu ja tugew wool neid liig aeglase edasijõudmise pärast Riia lahte ähwardas kanda, Luts ja Matso

katkestasid ka teise ujumise kell 5.30 homm.,

olles jõudnud poolde wäina, s. o. umbes 16—17 km. kaugusele Kura rannast.

Nii nurjus ka teine narwalaste katse wallutada Irbenit ja seda peamiselt selle tõttu, et jõuti Sõrwe liig hilja — just ajal, mil algasid muutlikud ja tormised ilmad. Samuti nõuab wäin põhjalikku tundmist, kuna näiteks ühel õhtul nõrga W tuule juures merewee temperatuur oli ühel pool Sõrwe madalikku + 20,3°C ja teisel pool — + 9°C! Kui narwalased olekšid startinud pühapäewa hommikul Sõrwe tuletorni asemel sealt 6 miili eemal asuwast wiimasest kartotsast, oleksid nad saanud ujuda soojas wees ja nende ettewõtte õnnestumiseks oleks olnud enam eelduši.

Narwa tagasi jõudis ‚wee-armaada‘ laupäewa õhtuks. Mispuhul, muide, sooritati reis kahe Eesti üksteisest kõige kaugemal asuwa nurga, Sõrwe ja Narwa wahel

rekordilise kiirusega.

Kell 5,45 hommikul sõideti omnibusel Torgust (Sõrwes) Kuresaarde, seal oli aega 15 m. teise bussi istumiseks, milline wiis Kuiwastesse. Kuiwasteşt sõideti laewaga Wirtsu, Wirtsust omnibusel Tallinna, kuhu jõuti kell 2.40 p. l. kell 3,25 wäljus Narwa rong ja Luts, Matso, Pillikse ning Wakker olid kodulinnas kell 3/4 9, päraşt 15-tunnist wahetpidamata reisi.

*

Nagu räägib hr. linnapea, ei ole ujujad wäina wallutamise katse nurjumisest heitunud, waid kawatsewad esimesel soodsal juhul **wõtta ette uue katse.** Olgu märgitud, et Irbeni ületamine on soodsa ilmastiku puhul täiesti wõimalik, kuid enne peab tundma hästi wäina.

Euroopa poliitikud olid koos.

Prantsuse wälisminister Paul Boncour (wasakul) kohtas Pariisis Tschechhoslowakkia wälisminister Beneshiga (paremal). Mõlemad riigimehed harutasid Austria ja Ungari küsimusi. Läbirääkimiste tulemused hoitakse saladuses.

Hitlerlaste tegewus Eestis uurimisele.

Ka Saksa kultuurwalitsus asjasse segatud?

Saksa kultuuromawalitsuse ja saksa klubi poolt organiseeritud rahwussotsialistlik töölaager on ka walitsuswõimudes äratanud tähelepanu. Kohtuja siseminister Rooberg tegi korralduse administratiiwosakonnale uurida asjaolusid ning pärida seletust saksa kultuuromawalitsuselt, mis teatawasti on poolriiklik ettewõte ning oma tegewuses autonoomne. Wastawa ettekande järele minister wõtab oma seisukoha kogu loos.

Kuuldawasti on kõik noored hitlerlased kohaliku päritoluga, mitte sisse sõitnud wälismaalt. Wiimasel ajal on sisserändudelubade andmise kord üldse wäga kitsendatud.

—

SPORT

Küttis kaugust 7.11.

Püstitas uue Wiru rekordi ja tuli Eesti meistriks.

Laupäewal ja pühapäewal peeti Tallinnas Eesti esiwõistlusi kergejõustikus, millest wõttis osa ka rida Narwa mehi. Kaugushüppe wõitis Küttis, kelle kuuest hüppest luges ainult üks, milline oli 7.11. Rähn jäi teiseks tulemusega 7.08.

Kettaheite wõtis Wiiding 45.19, 2) Feldmann 43.66. 400 m. Rattus 52,3, 5000 m. jooksus tuli Fatal kolmandaks 16.15,4, 4x100 m. teatejooksus Narwa Wõitleja meeskond tuli teiseks ajaga 45,9.

Eesti juhib Helsingis.

Helsingis peetawal Eesti-Soome tennismaawõistlusel juhtis enne lõpupäewa Eesti 9:5.

Uus katse Irbeni wäina wallutamiseks!

A. Wäärbu tahab ujuda päästeülikonnas Saaremaalt Lätti.

Tallinna kodanik Aleksander Wäärbu, kes Tallinna lahes demonstreerinud mitu korda oma leiutatud päästeülikonda, teatas awalkult neil päewil, et ta tahab ujuda eeltähendatud päästeülikonnas Saaremaalt Lätti. A. Wäärbu sõitis Tallinnast wälja esmaspäewal ja kawatseb alata ujumist teisipäewal. A. Wäärbu arwab, et kui soodus tuul, siis päästeülikonnas raske pole ületada 30-kilomeetrilist wäina. Paati ta arwatawasti saatjaks ei wõtagi. Küll wõtab aga ujuja ligi tagawara-päästeülikonna. A. Wäärbu päästeülikonnad on walmistatud kummiriidest. Ülikonna peakott puhutakse õhku täis, samuti on õhuruumid ka keha ümber. Ülikond hoiab ujuja weepinnal nagu põie, pole muud kui loperda käiste otsa tehtud labidataoliste mõlade abil edasi.

Weesportlased nõuawad hüppelauda.

Weesportlaste jaoks Narwa-Jõesuu alewiwalitsus pole weel wähimatki teinud. Suurim wajadus on hüppelaua järgi, mis peaks tingimata olema meres. Hüppelauad on olemas kõigi teiste suwituskohtade rannal.

Hüppelaua asetamine merre ei nõuaks erilisi kulusid alewiwalitsuselt. Alewis wõib leida mõni wana, suurem kalapaat wõi praam, mis tuleks wiia merre ja kuhu siis wäga hästi saab hüppelaud peale panna ja weesportlaste huwid oleksi rahuldatud.

Kunda skaudid said lipu.

Pühapäewal, 23. juulil anti Kunda naiskodukaitsjate poolt kohalikule skaudirühmale lipp. Koos rohkearwuliste wäljasõitjatega saabusid Kundasse ka umbes 250 Rakwere skauti k.-l. Rakwere 1. malewkonna orkestriga. Jaamast sammuti koos Kunda rühmaga lipuõnnistamise platsile, kus terwitasid skaute malewawanem hr. Blaubrik ja Kunda rühma wanem. Peale lipu üleandmise tseremooniid järgnes poiste paraadmarss ja siirdumine mererannale.

Üleriiklikud tuletõrje spordiwõistlused korraldamisel

1934. aasta suwel kawatsetakse Tallinnas korraldada üleriiklik tuletõrje spordipäew. Kawa selleks koostatakse käesolewa aasta 15. augustil, tuletõrje kehalise kaswatuse instituudi poolt. Esialgsete andmete järele wõetakse kawasse puhtsportlikud kui ka mitmesugused kombineeritud wõistlused tuletõrje alal.

Tuletõrje Liidu alla kuulub praegusel momendil umbes 450 ühingut. Arwestades sellega, et suurem osa neist wõtab wõistlusest osa, wõib loota tulewal suwel näha suuri spordipidustusi, masselise sportlaspere osawõtul.

Rakwere skaudid laagrisse

60 Rakwere skauti sõitsid wälja 28. skp. malewalaagrisse Aa randa. Kohalesõit toimus kahel weoautol, millega ka kaasa wõeti poiste isiklik, kui ka laagriwarustus, muide ka 12 telki. Laagri kohaks on walitud kõrge murukallas männimetsa all Aa asunduse kohal mere rannal. Ümbruse loodus on oma ilu poolest silmatorkaw.

Laager on mõeldud puhkelaagrina, kus linna poisid wõiksid ennast karastada päikesekiirtes ja merewoogudes. Poiste olesklu on igati kindlustatud mugawana ja hädaohtlikkuseta, nii et lastewanematel ei pruugi tunda muret ses suhtes. Laagris on esindajad ka Tapa, Kunda, Sonda ja Haljala rühmadest. Laagri eeskujulikuks korraldamiseks on tänuwäärselt aidanud kaasa Rakwere skautide malewa wanem hra. Blaubrik.

PIISKOP KUKK MAETI.

Matusetalitusest wõttis osa wabariigi walitsus terwes koosseisus.

Reede lõuna ajal maeti Eesti ew.-luteriusu kiriku esimene piiskop Jakob Kukk Tallinna Kaarli koguduse kalmistule õpetaja Hurda kõrwale.

Matusetalitusest Toompea kirikus wõtsid osa peale omaksete riigiwanem J. Tõnisson koos kõigi wabariigi walitsuse liikmetega, riigikogu esimees, Läti endine piiskop Irbe, Soome piiskopi Ingmani esindaja, Eesti ap.-õigeusu kiriku mitropoliit Aleksander, kõrgematest kaitsewäelastest kindralid Tõnisson, Törwand, Jonson, kolonel Pulk, kolonel Raudwere ja teised, kõik maakondade praostid ja hulk waimulikke ametrüüs. Pärgi oli kohale toodud umbes 60.

Peale leinajumalateenistust ja järelehüüdeid kirikus, kus esimesena sõna said riigiwanem J. Tõnisson, riigikogu esimees, kaitseminister ja wäliskülalised, liikus pikk leinarong Toompealt alla läbi linna Kaarli koguduse surnuaiale, kus kadunu asetati maamulda. Leinarongi olid kõikjal jälgimas suured rahwahulgad.

Õppige päästma uppujat.

Wetel elupäästmise kursus Narwas.

Teisipäewal, 1. augustil kell 17 algawad Joaorus Eesti Punase Risti Narwa komitee korralduşel elupäästmise kursused. Õppejõuks kursustel on wetepäästmise insp. mag. A. Grünberg. Kursuste kestwus on 7 päewa. Õppekawas on eeltingimuseks 400 mtr. ujumine, sukeldumine ja wee all ujumine. Kursuse lõpetajaile antakse E. Punase Risti poolt wastaw oskusmärk rinnaskandmiseks ja diploom. Osawõtt kursustest on tasuta.

Kuigi õppimisel tuleb ületada mõningaid raskusi, loodetakse, et osawõtjate arw saab seekord olema suur.

—

Noored Narva lahinglased.

Veteraanide mälestused. 22.

laudade peal ja nurkades hunikus. Hakkasin sõjariistade seast otsima endale revolwrit. Kuid korraga valdas mind hirm, sest wiibisin ju päris üksi õudses, pimedas raekojas. Iga minu samm kajas nii ähwardawalt noodes kõrgetes tubades. Ma lendasin kui kuul raekoja uksest wälja Rüütli tänawale, sealt üle Wałge tänawa ja Rahwawälja Tallinna maanteele. Pritska-männiku lähedal sain ma oma kaaslased kätte.

Põgenikkude woor oli suur. Seal liikusid kaitseliitlased Lareteiga eesotsas, saksa sõdurid, woorid kohalikke elanikke kimpudega ja moonawoori koormad. Nii algas ühine taganemine. Peagi jõuti Peeterristi küla kohale, kui korraga hakkas mingisugune laskmine. Algas ragin, mis kestis mõne minuti. Liikusime edasi. Äkki märkame Narwa poolt suure kiirusega lähenewat helewalget tuld. Oldi arwamisel, et waenlane on mõne soomusauto üle jõe toimetanud ning taganejaid jälgima saatnud. Kuid sõiduk osutus Imant Paabi mootorrattaks. Ta peatus ja teatas, et waenlase luure on juba Narwa jõudnud ja tema wäljasõidul linnast awati tema peale tuli. Peale lühikest läbirääkimist Lareteiga istus Paap ziglale ja kadus pimedusse...

Hommikul hakkasime Repniku mõisast, kus ööbisime, trobikonnas Waiwara poole edasi liikuma. Umbes kell 11—12 jõudsime Waiwara seltsimaja „Külwajani“. Seal jäime weidi puhkama. Toiduks igale kaitseliitlasele anti karp kilusid ja mõni tükk suhkrut, kuna leib puudus. Leiba tuli muretseda oma raha eest. Minul raha kaasas ei olnud ja kellegi käest tükk leiba küsida oli mul tõesti imelik. Ei olnud ka teistel parem. Seltsimaja läheduses asuwad talupidajad olid äärmiselt wastutulematud: ei olnud neil kellegil leiba sugugi müüa!

Osa mehi liikus maanteed mööda, osa — raudteejaama suunas. Waiwara jaamas kogusime endid kokku ja liikusime mööda raudteed Jõhwi suunas edasi. Jõhwi jõudsime õhtul. Jaamas seisis üks reisijate- ja 1—2 kaubarongi. Wiimastest üks oli saksa wiimase sõjawäe esheloni jaoks kahuritega platwormidel, wedur ees — walmis ärasõiduks. Osa sakslasi soendas end jaama kõrwal mahatehtud tulede ääres. Kaubarong sakslastega sõitis ära.

Uno Kiviste.
Esimesi kaitseliitlasi ja wabaduswõitlejaid.

Külm hakkas liiga tegema. Et sooja saada, ronisime reisijate rongi. Ei saanud seal kuigi kaua olla, kui sakslased suure kolina saatel wagunisse ilmusid ja meid sealt minema kihutasid, sõimates „Teufel, geh weg, ja heraus“ aina lendasid. Noh „heraus“ siis „heraus“ — ei ole midagi teha, pole muud kui anna sakslastele ruumi. Korjasime oma kodinad kokku ja ronisime kui tigud wagunist wälja saksa Fritsusid omakeeles siunates. Oleks nad, põrgulised, tuledki maha põlema jätnud, mille ümber nad waremalt soejendasid! Poiste tuju tõusis, kui saime suurivaevu ülessüüdanud lõkke. Suitsu nälg oli suur. Pea kõigil olid paberossid otsas ja kuigi kellegil leidus, kadus see oma noosiga nurga taha. Kolasin niisama ringi, kui silmasin, et plats, kus äsja sakslased wiibisid, on ülekülwatud sigari junnidega. Mind waldas alguses wiha, et näe saksad suitsetawad sigareid, aga sinul pole kuiwi puulehtigi. Hakkasin lõpuks neid sigari juppe korjama, lõikasin noaga junnid peeneks ja keerasin ajalehe paberist ühe mehise wilka. Sõbrad piirasid mu kohe sisse ja muudkui „halli“ norima. Warsti poisid nospeldasidki kõik mööda platsi ringi ja korjasid sigari otse.

Öö magasime Jõhwi jaamas kiwipõrandal. Jaama ruum oli nii täiskiilutud, et waewalt leidus kohta kuhu astuda. Poetasin ennast ühe laua alla ja uinusin. Hommikul ülestõustes olid kõik liikmed nii kui ärapekstud, sest kiwipõrandal polnud ma warem maganud. Põrandal maas istudes, tegin oma toidumoonale ja hanekintsule lõpu peale.

Jõhwist sõitsime kaubarongil Rakweresse. Kahe päewa pärast saime käsu Jõhwi tagasi sõita. Jõhwis tulid meie salgale juurde weel mõned Narwa-Jõesuu poisid, nii et kokku oli meid ligemale 30 meest. Lipnik Ustal määrati salga juhiks ja ülemaks. Warustati meid weel laskemoonaga ja üleõla käiwate riidest padrunitaskutega, igal mehel pidi alati 100 padrunit ligi olema. Anti käsk Wasknarwa minna. Jõhwi mõisast saadi hobuseid ühes wankritega. Asusime teele.

Peale puhkust lisakus liikusime Permisküla poole. Kella 3 — 4 wahel saabusime Permisküla. Postid pandi wälja, patrull küla wahele ning 4—5 meest saadeti luuresse. Elanikkude jaoks kirjutas lipnik Ustal käsitsi käsukirja sõjaseaduse ja liikumise kohta. See sai nähtawale kohale üles pandud. Ja siin elasime meie waikselt umbes nädal aega, ilma et oleks tulewahetust olnud. Toidumoon, mis lisaku mõisast sai kaasawõetud, oli otsa lõppemas. Waja oli kedagi järgi saata. Liisk langes kaitseliitlase R. Rootsi peale. Temaga ühes läks weel üks kaitseliitlane. Oli pühapäewa hommik. Küla oli täiesti waikne. Kohendasime omi riideid ja jalanõusi, mis wägise lagunema kippusid — ei olnud ju meie

Lugege „Põhja Kodu“

See, kes austab tõde ja õigust,
uuendab veel täna

! **„Alut. Teataja"**
tellimist 1. augustist s. a.

Narva Pimeaed.

Linna sümfooniaorkestri kontsert.
Teisipäeval, 1. augustil 1933. a.
EESKAVA:

I.

1) Suppe — avam. „Padaemand".
2) Carosio — „Edera serenaad".
3) Waldteufel — valss „Uisutajad".
4) Grieg — Sült nr. 1.

II.

5) Mendelsohn — avam. „Pingali koobas".
6) Solist kunstnik Kirikal — Fagott.
7) Lincke — „Amina".
8) Bizet — fant. „Karmen".
9) Marss.

Algus kell 8 õhtul. Juh. Hugo Schüts.
Pääs 5 senti.

Raadio ringhääling.

Teisipäeval, 1. augustil.

14.30. Helilaate. 15.15. Välismaisi päevauudiseid. 15.30. Ajanäitaja-õiendus. 20.00. Kontsert. Juh. R. Palm. 21.00. Ilmateade ja ajanäitaja-õiendus. 21.05. Kodumaisi päevauudiseid. 21.20. „Päevalehe" toimetaja A. Jonson: Ratsa ümber Ungari. 21.50. Esperantokeelne nädalakroonika. 22.00. Kontserdi järg.

Kolmapäeval, 2. augustil.

14.30. Helilaate. 15.15. Välismaisi päevauudiseid. 15.30. Ajanäitaja-õiendus. 20.00. Kontsert. Juh. R. Palm. 21.00. Ilmateade ja ajanäitaja-õiendus. 21.05. Kodumaisi päevauudiseid. 21.20. Põllumajanduslikke teateid. 21.35. Kontserdi järg. 22.00. Vana tantsumuusikat helilaatideli.

1. Suurtükiväe grupp Narvas
ostab
põllupidajailt häid põllu-, kultuurheinamaa- ja aasa-
heinu.

Vastuvõtmine kella 0800 kuni 1500:
1) Härmamäe heinalaos iga esmaspäeval, teisipäeval ja kolmapäeval.
2) Jaanilinna laos iga neljapäeval ja reedel.
Vihmastel päevadel vastuvõtmist ei ole.

Majandusülem.

Eesti Omavalitsuste Kinnitusselts
„OMA"
JUHATUS: Tartus, Riia tän. 41, kõnetr. 3-44.

Tule-, elu-, invaliidsuse-, murdvarguse-, klaasi-, koduloomade-, rahekindlustused.

Edasikindlustuste vastuvõtmine vallaseltsidelt. Peaagentuur: Rakveres, Viru Panga juures, Pikk 2, kõnetr. 109. :—: Esindajad igalpool.

Olen oma
rätsepatöökoja üle viinud
Kogukonna tänavalt —
Lembitu tän. nr. 9, Noormägi majja.
Austusega rätsepmeister **A. Hunt.**

O.-ü. „Narva Kirjastusühisuse" trükikoda, Salme tän. 5, ostab
puhtaid kaltse.

Ostu-müügiäri
Pikk tän. 22, telef. 127.
„Estonia"
Rakveres.
Ostan, müün, üürin ja vahetan
grammofone ja plaate.
Suures valikus igasuguseid **muusikariistu, mööbl., jalgrattaid** ning **majatarbeid.**
Sealsamas võtab „Esto-Band'i" orkestri tellimisi vastu hra V. Viil.

Kuulutus.
Auvere-Joala valla Samokrassi algkooli juhataja
valimine
toimub 19. augustil s. a. kell 10 hommikul Auvere-Joala vallamajas vallavolikogu ees. Kirjalikud soovlavaldused õppejõudude teenistusseaduse § 37 ettenähtud dokumentidega esitada vallavalitsusele kuni koosoleku alguseni. Koolihoolekogu poolt kandidaat esitatud.
Auvere-Joala vallavalitsus Virumaal.

A. Kotschnev'i aurulaevandus
Narva — Narva-Jõesuu
Aurulaeva sõiduplaan
15. juunist kuni muutmiseni.
Äripäevadel
Narva-Jõesuust:
kell 6.45 homm.
„ 7.50* homm.
„ 10.45* „
„ 12.40 päeval.
„ 16.30 (4.30 p. l.)
„ 17.30 (5.30 õ.)**
„ 20.— (8 õht.)
Narvast:
kell 8.40* homm.
„ 11.30 päeval
„ 14.15 (2.15 p. l.)*
„ 15.30 (3.30 p. l.)
„ 17.50 (5.50 p. l.)
„ 18.50 (6.50 õht.)**
„ 21.10 (9.10 õht.)
* 18. juunist.
** Ainult laupäevad. 1. juulist.
Pühapäev. ja pühadel
Narva-Jõesuust:
kell 7.30 homm.
„ 8.30 „
„ 9.50* „
„ 11.10 päeval.
„ 12.40 „
„ 16.— (4 p. l.)
„ 17.30 (5.30 p. l.)*
„ 18.30* (6.30 õht.)
„ 20.— (8 õht.)
„ 20.45 (8.45 õht.)
„ 22.45 (10.45 õ.)*
Narvast:
kell 8.45 homm.
„ 10.— „
„ 11.—* „
„ 12.20 päeval.
„ 14.15 (2.15 p. l.)
„ 17.10 (5.10 p. l.)
„ 18.40 (6.40 p. l.)*
„ 19.35 (7.35 õht.)
„ 21.10 (9.10 õht.)
„ 21.50 (9.50 õht.)
„ 23.50 (11.50 õ.)*
* Ainult hea ilmaga 23 juunist kuni 15. augustini.

Narwa-Jõesuu — Narwa
autobuse sõiduplaan
16. juulist kuni muutmiseni.
Liinipidaja A. Hek.
N.-Jõesuu, Luha t. 6, tel. 31.
Äripäewadel
Narwa-Jõesuust:
Kell 7.30 (raudteejaama)
„ 8.30 (Peetri platsilt)
„ 13.15 (raudteejaama)
„ 17.00 „
„ 20.05 „
„ 21.30 „
Narwast:
Kell 8.10 (raudteejaamast)
„ 10.30 (Peetri platsilt)
„ 15.15 (raudteejaamast)
„ 17.35 „
„ 20.45 „
„ 22.10 „
Pühapäewadel
Narwa-Jõesuust:
Kell 7.30 (rdt.-jaama)
„ * 8.45 (Peetri platsilt)
„ * 9.45 „
„ *11.00 „
„ 13.15 (rdt.-jaama)
„ 17.00 „
„ 20.05 „
„ 21.30 „
Narwast:
Kell 8.10 (rdt.-jaamast)
„ * 9.15 (Peetri platsilt)
„ *10.30 „
„ *11.35 „
„ 13.50 (rdt.-jaamast)
„ 17.35 „
„ 20.45 „
„ 22.10 „
* ainult ilusa ilmaga.
Tarbekorral pühapäewil lisareisid.
Sõiduhinnad: Peetri platsilt 35 senti, raudteejaama 50 senti.

Soovin kiires korras
eesti keele
tunniandjat,
kes võib keskkooli lõpuklassi ettevalmistada. Aadress jätta sll. „Eestikeel".

Vajatakse
täiesti viiunud
kudujat
jaki ja vesti töö peale.
Teat. Posti tän. 69, krt. 6.

Narwa arstid.

Elan nüüd
Salme t. 2 (Tulsu majas)
Dr.
Ilse Ugam-Põder
Naishaiguste eriarst.
Vastuvõtt kl. ½9 — ½10 ja kl. 3—5 p. l. Telef. 312.

Dr. Maria Heinrichsen-Kuusin
Nais-, sugu- ja sisehaigused
Wastuwõtmine
Joala tän. 19, Sinka majas
Juhkentali apteegi kõrval
Iga päew kella 11—1 ja 5—7.
Laupäeva õhtupoolel vastuvõtmist ei ole.
Haigekassa haigete wastuwõtmine samal ajal.

Dr C. Becker.
Tel. 195.
erahaigete vastuvõtmine
augusti kuus
Kreenholmi haigemajas iga päeva 12 - 1 ja 5—6.
Narva-Jõesuus **Dr. I. Salzmani** sanatoriumis Tel. 36. teisipäev, reede 6—7.

Ämmaemand
M. Bergfeld-Kõrts
Salme tän. 1.
(Tuisu kaupluse vastas).

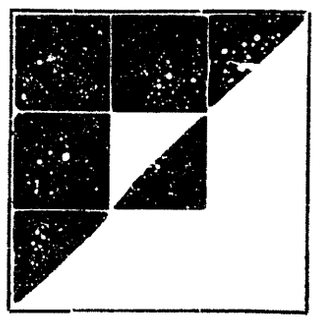
Dr. A. Kress
Sise- (kops, süda jne.) laste- ja suguosade-haigused.
Elektriravi. Kab. Diathermia
Kõrgust.-päike.
Vastuvõtmine
Narvas: igal äripäeval **9 — 1** ja esmasp. ja neljapäeval **5 — 6. Suur t. 20. Tel. 212.**
N.-Jõesuus: iga päev **4—5**, aga neljap. **7—8.**
Vabaduse t. 31, endise apteegi maja.

Hambaarst
Dr. Ernst Hertel.
Suu- ja igemetehaigused.
Kunsthambad.
Kõnetunnid: äripäevadel 10—1 ja 4—6
ümberkolinud Peetri pl. 3.
Narva-Jõesuus, Vabaduse tän. 24.
Kolmap. ja laup. 10—12 ja 4—5.

Dr. V. Plath
Kõrva-, nina-, kurguhaigused, kirurgia.
Vastuvõtmine: Kalevivabr. haiglas **11—12.**
Tuleviku tän. nr. 9. Dr. Masingi korteris teisipäeval reedel } 7—8 õhtul.

Dr. A. Striž
Sugu- ja nahahaigused
Wastuwõtmine igal äripäewal hommikul kella 8—9 ja õhtul kella 5—8.
Pühapäewil kella 12—1.
Walge tänaw nr 5

O.-ü. „Narva Kirjastusühisus'e"
trükikoda
Narvas, Salme t. 5. Telefon 34.

Valmistab maitsekalt ja ruttu:
Müürikuulutusi,
Aruandeid,
Peopileteid,
Nimekaarte jne.

Hinnad väljaspool võistlust!

Jõhvi ühisgümnaasiumis
on vastuvõtu- ja järeleksamid 24., 25. ja 26. augustil s. a. Õppetöö algab esmaspäeval, 28. augustil s. a. kl 9.00.
Uute õpilaste vastuvõtmiseks on gümnaasiumi kantselei avatud **igal äripäeval kl. 9.30—11.00.** Esimesse klassi võetakse 6-kl. algkooli lõpetanuid eksamita; kõrgematesse klassidesse teiste keskkoolide tunnistuste põhjal eksamita, teisi soovijaid eksamitega. Õppemaksu tõstetud ei ole.
Koolijuhatus.

Lähemal ajal algab
„Alut. Teatajas"
uus põnew jutt, mille awaldamiseks ainuõigus on meie lehel.

Vastutav toimetaja August Rosenvald O.-ü. „Narva Kirjastusühisuse" trükk. Väljaandja: O.-ü. „Narva Kirjastusühisus"